

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 3 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Prusinowska

Protokolant: p.o. stażysty J. W.

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2016 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa M. P. (1) PESEL (...)

przeciwko M. P. (2) PESEL (...)

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 63 060,58 zł (sześćdziesiąt trzy tysiące sześćdziesiąt złotych 58/100) wraz z odsetkami:

a. Umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 12 lutego 2015 r. do dnia 4 marca 2015 r. w

b. Ustawowymi od dnia 5 marca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,

c. Umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

2. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki następujące kwoty:

a. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

b. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

c. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

d. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

e. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

f. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

g. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

h. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,

- i. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,
 - j. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku do dnia zapłaty,
 - k. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
 - l. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 lutego 2016 r. do dnia zapłaty,
 - m. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 marca 2016 r. do dnia zapłaty,
 - n. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty,
 - o. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 maja 2016 r. do dnia zapłaty,
 - p. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty,
 - q. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 lipca 2016 r. do dnia zapłaty,
 - r. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty,
 - s. 2000 zł (dwa tysiące złotych) z odsetkami umownymi w wysokości 12 % w skali roku od dnia 11 września 2016 r. do dnia zapłaty,
3. W pozostałym zakresie powództwo oddała,
4. Kosztami postępowania obciąża w całości pozwanego i z tego tytułu:
- a. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 9418 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
 - b. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2549,66 zł tytułem wydatków na opinię biegłych.

/-/ M. P.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 lutego 2015 roku powódka M. K. (1) (obecnie P.) wniosła o zasądzenie od pozwanego M. P. (2) kwoty 116 013,80 zł wraz odsetkami w wysokości 12 % w skali roku, naliczanymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania i kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu pozwu, powódka wskazała, że udzieliła pozwanemu pożyczki w wysokości 100 000 zł, którą to kwotę pozwany zobowiązał się spłacać w ratach po 2000 zł, poczynając od dnia 10 sierpnia 2012 r. Pozwany nie uiścił żadnej z rat pożyczki. W związku z tym powódka wystąpiła do Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

pozwem o zapłatę pierwszych 4 rat pożyczki. Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 r. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8207,22 zł. Wyrok jest prawomocny. Powódka wszczęła przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne, jednakże w toku postępowania okazało się, że pozwany nie posiada majątku, bowiem swoje mieszkanie darował matce H. P.. W ocenie powódki pozwany pozbywając się mieszkania stał się niewypłacalny, zatem zgodnie z art. 458 kc roszczenie powódki o zapłatę pozostałych 92 000 zł stało się wymagalne z dniem 8 grudnia 2012 r., czyli dzień po dokonaniu przez pozwanego darowizny. Powódka domaga się zatem zasądzenia kwoty 92 000 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami za okres od dnia 8 grudnia 2012 r. do dnia 9 lutego 2015 r.

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 maja 2015 r. pozwany M. P. (2) wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż pozostawał z powódką w związku partnerskim i wspólnie prowadzili gospodarstwo domowe. Powódka była prokurentem prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej. Zdaniem pozwanego powódka naniósł treść umowy na poprzednio podpisaną przez niego kartkę in blanco, bowiem pozwany nie przypomina sobie momentu podpisania umowy pożyczki kwoty 100 000 zł. Pozwany wskazał, że jest możliwe, że powódka podsunęła pozwanemu umowę do podpisania wraz z innymi dokumentami. Pozwany zaprzeczył jakoby kiedykolwiek wziął od powódki pożyczkę na kwotę 100 000 zł. Strony planował wspólnie ślub i wydawały pieniądze wspólnie, jako para. Powódka nigdy nie domagała się od pozwanego spłaty jakiegokolwiek kwoty. Z ostrożności pozwany podniósł, że w przypadku gdyby sąd uznał, że doszło do zawarcia umowy to w chwili złożenia pozwu nie upłynął termin spłaty pożyczki określony w umowie na 30 września 2015 r. Nadto w niniejszej sprawie nie zachodzi sytuacja, o jakiej mowa w art. 458 kc, bowiem pozwany dysponuje majątkiem, a swoje zobowiązania spłaca na bieżąco. Pozwany zakwestionował również wysokość odsetek, jakich domaga się powódka wskazując, że od dnia 5 marca 2015 r. powódce należą się odsetki w wysokości maksymalnej 10 %.

Na rozprawie w dniu 8 czerwca 2015 r. sąd przywrócił pozwanemu termin do złożenia odpowiedzi na pozew.

Na rozprawie w dniu 19 września 2016 r. powódka sprecyzowała, że w umowie pożyczki w paragrafie 2 zawarty jest błąd odnośnie daty obowiązywania umowy. W miejsce dnia 30 września 2015 r. powinno być wpisane 30 września 2016 r. Wynika to z ilości i wysokości rat, na jakie pożyczka została rozłożona.

Do końca postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka M. K. (1) poznała M. P. (2) przez portal internetowy w lutym 2011 r. W okresie od czerwca 2011 r. do czerwca 2012 r. strony pozostawały w związku nieformalnym. Nadto pozwany wprowadził się do domu powódki. Powódka prowadzi działalność gospodarczą – wykonuje zawód radcy prawnego, ponadto prowadzi biuro (...). Pozwany jest emerytowanym żołnierzem, prowadził także działalność gospodarczą- firmę budowlaną pod nazwą R. Serwis. Od początku związku powódka podkreślała, że nie będzie utrzymywała pozwanego, bowiem ma negatywne doświadczenia z byłym mężem, którego utrzymywała przez 13 lat. Powódka ustaliła z pozwanym, że na czas wspólnego zamieszkiwania będzie jej przekazywał co miesiąc 1500 zł na swoje utrzymanie. W ramach tej opłaty pozwany miał zapewnić wyżywienie, możliwość korzystania z domu i pomocy domowej. Pozwany płacił powódce kwotę 1500 zł miesięcznie do września 2011 r., po czym zaprzestał. Jesienią 2011 r. strony wybrały się na wakacje do Turcji. Za wycieczkę zapłaciła powódka. Pozwany obiecał, że odda powódce kwotę 1400 zł. Nadto chciał sprezentować powódce pamiątkę z wakacji w postaci kurtki z szynszyli. Ponieważ nie miał pieniędzy zaproponował, że powódka ma sobie sama kupić kurtkę, a on zwróci jej pieniądze. Powódka tak uczyniła wydając na ten cel 1000 zł.

Na początku roku 2012 pozwany rozpoczął pracę na budowie. Pozwany wielokrotnie podkreślał, że nie chce być na utrzymaniu powódki, że chce być dla niej partnerem i osiągać dochody na takim poziomie jak powódka. Zaczął rozważać podjęcie własnej działalności gospodarczej. W związku z tym chcąc pomóc pozwanemu powódka przekazała mu nieodpłatnie 90 % udziałów w spółce (...) sp z o.o. sama zaś zachowała 10 %. Pozwany został prezesem ww. spółki, powódka zaś prokurentem. Powódka zapłaciła podatek od czynności cywilnoprawnej w wysokości 660 zł.

Nadto powódka uregulowała mandat karny, który obciążał spółkę w wysokości 500 zł. Pozwany pobrał natomiast kwotę 250 zł z tytułu nadpłaty podatku za okres poprzedzający przekazanie udziałów w spółce (...).

Dowód: odpis z K. X. - k. 102-108, zeznania powódki – k. 232-234, e-protokół – k. 235,

Pozwany w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej doprowadził do zaległości w pensjach dla pracowników oraz opłatach składek na ZUS i podatków. W związku z powyższym powódka zaciągnęła pożyczkę w banku na kwotę 120 000 zł, z której część przeznaczyła na uregulowanie zadłużeń spółki (...). Ponadto pożyczyła od swojego wieloletniego klienta J. P. kwotę 20 000 zł. Pieniądze zostały przekazane powódce w jej biurze w obecności pozwanego. Środki uzyskane w wyniku pożyczki zostały przekazane pozwanemu, który spłacił należności pracowników spółki (...), a także na należności publicznoprawne. Pozwany zapewniał powódkę, że powyższe kwoty jej odda.

W kwietniu 2012 r. powódka zaczęła mieć wątpliwości co do uczciwości pozwanego po tym, jak po raz kolejny nie zapłacił swoim pracownikom. W maju 2012 powódka ponownie pożyczyła od J. P. kwotę 10 000 zł, która została przekazana na pokrycie składek ZUS w związku z prowadzoną przez niego działalnością. Pozwany o powyższej pożyczce wiedział i godził się jej zaciągnięcie. Powódka przekazywała pozwanemu pieniądze bądź w formie przelewów, bądź wręczała w gotówce.

Dowód: zeznania świadka J. P. –k. 142 v., e-protokół – k. 144, zeznania powódki – k. 232-234, e-protokół – k. 235,

Pozwany uczestniczył też w zakupie butów dla powódki i zobowiązał się zwrócić jej z tego tytułu 900 zł. Powódka przekazała także pozwanemu 500 zł na zakup prezentu dla swojej córki P.. Powódka kupowała pozwanemu odzież umawiając się z nim, że zwróci jej wyłożone przez nią pieniądze. Także na co dzień powódka przekazywała pozwanemu pieniądze dla pracowników, wyżywienie czy odzież. Pozwany posiadał zadłużenie wobec swojej matki w wysokości 10 000 zł, z czego na jej zwrot 5000 zł pożyczyła pozwanemu powódka. Powódka oddzielnie podliczała kwoty, które pożyczała pozwanemu w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą oraz te, które pożyczala mu na inne wydatki. Powódka sporządziła na komputerze zestawienie owych wydatków. Powódka udzielała pożyczek bezpośrednio spółce (...) sp. z o.o. m.in. 30 000 zł na zakup samochodu. Pozwany nie ubezpieczył samochodu wobec tego powódka przekazała mu kwotę 5000 zł na odzyskanie pojazdu, bowiem podobnie uczynił jej sąsiad. Samochód został zwrócony przez złodziei. Powódka przekazywała pozwanemu również pieniądze na wynajem lokalu we W. na potrzeby pracowników (11200 zł), pensje za maj i czerwiec 2012 r. (20 000 zł), diety za maj i czerwiec 2012 r. (3200 zł), ZUS za czerwiec 2012r. (14 800 zł), podatek od wynagrodzeń za maj 2012 r. (1800 zł) i nadgodzin (4000 zł). Pozwany każdorazowo zobowiązywał się do zwrotu tych kwot.

Ponieważ pozwany pożyczał od powódki pieniądze niemalże codziennie powódka utworzyła w komputerze plik, gdzie zaczęła zapisywać kwoty pożyczane pozwanemu. Z zestawienia sporządzonego przez powódkę wynika, że przekazywała ona pozwanemu następujące kwoty:

Jako „wydatki na M.”

- na życie X, XI, XII, I i II -1500 zł x 5 =7500,

- kurtka z szynszyli -1000 zł,

- wakacje w Turcji -1400 zł,

- samochód- 30 000 zł,

- samochód- 10 000 zł,

- udziały w X.- 3000 zł,

- buty M. – 900 zł,

- zapłata za najem we W. – 4000 zł,
- pożyczka na pracowników- 600 zł,
- pożyczka – 200 zł,
- pożyczka – 200 zł,
- pożyczka – 1000 zł,
- (...) od sprzedaży udziałów – 660 zł,
- życie w kwietniu 2012 r. – 1500 zł,
- zakupy w L. – 800 zł,
- pożyczka – 1500 zł,
- pożyczka – 400 zł,
- pożyczka – 2500 zł,
- marynarka – 800 zł,
- prezent dla P. – 500 zł,
- pożyczka – 800 zł,
- zwrot podatku – 250 zł,
- dopłata do okupu – 5000 zł,
- pożyczka na W.- 600 zł,
- pensje dla ludzi P. – 4500 zł,
- zwrot babci H. – 5000 zł,
- pensje dla ludzi W. za maj 2012 – 10 000 zł,
- 2 razy najem W. – 7200 zł,
- diety maj i czerwiec 3200 zł,
- ZUS w czerwcu 7800 zł,
- podatek od wynagrodzeń za maj 1800 zł,
- podatek od wynagrodzeń kwiecień -600 zł,
- M. za wyczyszczenie historii kredytowej – 600 zł,
- ropa 4000 zł,
- ZUS za czerwiec 7000 zł,
- pensje za czerwiec 10 000 zł,

- nadgodziny za maj i czerwiec- 4000 zł,
- umowy o dzieło we W. – 1500 zł,
- umowy o dzieło 1000 zł,
- za samochód – (-) 30 000 zł,
- za samochód (-) 10 000 zł.

Ostatnie dwie pozycje są oznaczone jako kwoty ujemne, bowiem wartości te zostały przez powódkę odzyskane. Wydruk zawiera odręczne notatki pozwanego na kwoty 6800 zł, 11400 zł oraz 13 000 zł, a nadto adnotację „czy uwzględniasz moje nakłady na to przedsięwzięcie?”. Z zapisków wynika, że powódka przekazała pozwanemu 110 310 zł. Nie wszystkie pożyczki zostały przez powódkę zanotowane. Pozwany obiecywał powódce, że przekaze jej swoje mieszkanie. Powódka dokonywała również wpłat na rachunek bankowy X. łącznie 78 300 zł. Były to oddzielne pożyczki, których powódka nie domaga się w niniejszym postępowaniu. Na udzielenie pożyczki pozwanemu powódka zaciągnęła kredyt na kwotę 50 000 zł.

Dowód: wydruk komputerowy zestawienia wydatków – k. 140-141, zeznania świadka A. K. – k. 142 v., e-protokół- k. 144, zeznania powódki – k. 232-234, e- protokół – k. 235,

Na dzień 22 czerwca 2012 r. strony miały zaplanowaną datę ślubu. Na skutek nieporozumień stron na tle finansowym powódka odwołała termin ślubu.

W dniu 1 lipca 2012 r. powódka sporządziła dokument umowy pożyczki kwoty 100 000 zł. Strony uzgodniły między sobą treść umowy. Dokument został sporządzony z datą 1 maja 2012 r. Zgodnie z postanowieniami umowy pozwany oświadczył, że przyjmuje od powódki pożyczkę w kwocie 100 000 zł. W § 2 umowy strony ustaliły, że pozwany spłaci kwotę pożyczki w okresie 50 miesięcy licząc od dnia 1 lipca 2012 r. do 30 września 2015 r. Data końcowa została jednak wpisana błędnie, co powódka tłumaczyła pośpiechem i nerwowością jaka towarzyszyła jej przy sporządzaniu umowy. Zgodnie z wolą stron pożyczka miała być spłacona do dnia 30 września 2016 r. Strony ustaliły wysokość odsetek na 12 % w skali rocznej. Termin wpłaty pierwszej raty strony ustaliły na 10 sierpnia 2012 r. Kwota miesięcznej raty wynosić miała 2000 zł plus odsetki. W tym samym paragrafie postanowiono, że kwota pożyczki zostanie pomniejszona o kwoty uzyskane za prace wykonane na budowie we W. O. T. po 15 maja 2012 r., które pożyczkodawca będzie mógł pobrać do siebie po opłaceniu niezbędnych kosztów. Na początku lata 2012 r. powódka rozstała się z pozwanym, poprosiła go też, żeby się wyprowadził. W dniu wyprowadzki pozwanego powódka zmieniła treść umowy w ten sposób, że zapisała, iż pożyczka miała być spłacana w ratach po 2000 zł miesięcznie. Pozwany czytał umowę, zaparafował każdą ze stron i podpisał ją.

Dowód: umowa pożyczki z dnia 1 maja 2012 r. – k. 151, zapisy na koncie X. - k. 81-101, zeznania świadka D. K. – k. 142 v., H. F., k. 142, P. K. (1) – k. 142 v, A. K. – k. 142 v., J. P. – k. 142 v. M. K. (2) – k. 142 v., e-protokół – k. 144,

Pozwany nie spłacił żadnej z rat pożyczki. Nie ustanowił też zabezpieczenia hipotecznego na należącym do niego lokalu mieszkalnym. W dniu 27 sierpnia 2012 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 2000 zł tytułem nieuregulowanej raty pożyczki. Następnie pozwany zakwestionował wysokość pożyczki, twierdząc, że jest winien powódce połowę kwoty, a następnie, że nie jest jej nic winien. W dniu 28 listopada 2012 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 8173,10 zł z tytułu czterech rat pożyczki wraz ze skapitalizowanymi odsetkami.

W dniu 7 grudnia 2012 r. pozwany darował swojej matce H. P. lokal mieszkalny o powierzchni 56,5 m² położony w P. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą nr (...) z jednoczesnym ustanowieniem na swoją rzecz dożywotniego i nieodpłatnego prawa użytkowania.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie (...) Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę (...) tytułem zwrotu czterech wymagalnych rat pożyczki oraz kwotę 1517 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych. Wyrok jest prawomocny. Na podstawie tego wyroku powódka wystąpiła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu T. O. z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu.

Dowód: okoliczności bezsporne, odpis zwykły księgi wieczystej – k. 11-11 v., wezwania do zapłaty – k. 9, k. 10,

Pismem z dnia 2 lutego 2015 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty na swoją rzecz kwoty 115 834,30 zł w terminie 3 dni od daty doręczenia wezwania. Powódka wskazała, iż kwota ta stanowi pozostałą część pożyczki, wraz ze skapitalizowanymi odsetkami, którą powódka postawiła w stan wymagalności na podstawie art. 458 kc. Wezwanie zostało nadane w tym samym dniu listem poleconym. Pozwany do dnia zamknięcia rozprawy nie uiścił tej kwoty w żadnej części. Na dzień 9 marca 2015 r. w stosunku do pozwanego prowadzone były 4 postępowania egzekucyjne, w których zadłużenie wynosiło w sprawie:

KM (...) - 1132,94 zł,

KM (...) - 304,51 zł,

KM (...) - 3287,22 zł,

KM (...) 13 738,99 zł.

Komornik wskazał, że egzekucja skierowana przeciwko pozwanemu wypada skutecznie jedynie z emerytury, natomiast z innych składników wypada bezskutecznie.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dowodem nadania – k. 12-13, pismo Komornika – k. 60,

Pozwany M. P. (2) pobiera emeryturę wojskową w wysokości 1756,77 zł. Ze względu na zajęcie komornicze otrzymuje 1025,47 zł. Oprócz tego spłaca w drobnych kwotach istniejące zadłużenie. Obecnie pracuje dorywczo, nie wykazuje żadnych dochodów.

Dowód: decyzja o waloryzacji emerytury – k. 59, częściowo zeznania pozwanego – k. 234, e-protokół- k. 235,

Powódka wystąpiła z oskarżeniem prywatnym przeciwko pozwanemu zarzucając popełnienie przez pozwanego na jej szkodę przestępstwa oszustwa. W dniu 2 grudnia 2015r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie (...) uniewinnił pozwanego od zarzucanego mu czynu polegającego na tym, że w okresie od 5 października 2011 r. do 1 lipca 2012 r. w P. działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej pożyczył od M. K. (1) pieniądze w łącznej kwocie 100 000 zł wprowadzając ją w błąd co do zamiaru zwrotu tej kwoty i poprzez to doprowadził pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 100 000 zł działając na jej szkodę (art. 286 kk w zw. z art. 12 kk). Sąd Okręgowy w Poznaniu rozpoznając apelację powódki utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Wyrokiem z dnia 23 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie (...) w sprawie z powództwa M. P. (1) przeciwko H. P. uznał za bezskuteczną umowę darowizny zawartą w dniu: 07 grudnia 2012 roku przed Notariuszem P. K. (2) – Kancelaria Notarialna w P. - Rep. A nr (...), na mocy której M. P. (2) darował pozwanej H. P. lokal mieszkalny nr (...) położony w P. przy ul. (...), o powierzchni 52,6 m. kw. wraz z przynależną piwnicą o powierzchni 3,9 m. kw. (łączna powierzchnia 56,5 m. kw.), dla którego Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu prowadzi Księgę Wieczystą nr (...). Wyrok nie jest prawomocny.

Okoliczności bezsporne

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów z dokumentów. Sąd ocenił jako wiarygodne dokumenty urzędowe złożone do akt sprawy. Odpowiadały one dyspozycji art. 244 § 1 k.p.c., zgodnie z treścią którego dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. W postępowaniu cywilnym dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie – art. 245 k.p.c. Taki charakter miały dokumenty umowa pożyczki oraz wydruk z pliku komputerowego z odręcznymi adnotacjami pozwanego. Zostały ocenione przez Sąd również jako wiarygodne. Za szczególnie przydatne uznał Sąd dokumenty zgromadzone w aktach (...) Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu a także sprawie (...) Sądu Rejonowego Poznań- Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu.

Pozwany kwestionował prawdziwość dokumentu w postaci umowy pożyczki z dnia 1 maja 2012 r. Pozwany składał dwojakiego rodzaju twierdzenia: po pierwsze podnosił, że dokument ten został przerobiony w ten sposób, że powódka wykorzystwała czystą kartkę papieru, która była przez niego uprzednio podpisana i naniosła na nią treść umowy pożyczki. Po drugie pozwany twierdził, że mogło się również zdarzyć i tak, że powódka podsunęła mu do podpisania treść umowy pożyczki, którą on w pośpiechu podpisał. Zgodnie z treścią art. 253 kpc jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązany jest okoliczności te udowodnić. Ciężar udowodnienia tej okoliczności spoczywał na pozwanym (art. 6 kc). Jeśli chodzi o zarzut przerobienia dokumentu pozwany złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny grafologii na okoliczność określenia autorów podpisów znajdujących się na umowie pożyczki z dnia 1 maja 2012 r. a także na okoliczność określenia kolejność nanoszenia druku i podpisów na przedmiotowej umowie. Sąd pomimo sprzeciwu strony powodowej przeprowadził dowód z opinii Instytutu (...) w P. na okoliczność jak w tezie dowodowej sformułowanej przez pozwanego. Powódka, po dopuszczeniu dowodu opinii biegłych z dziedziny grafologii, wniosła o rozszerzenie tezy dowodowej poprzez zlecenie biegłemu określenia autora dopisków poczynionych na zestawieniu kwot znajdujących się na k. 140 akt, to jest czy ich autorem jest pozwany.

W opinii z dnia 18 lutego 2016 r. biegli wskazali, iż przeprowadzone badania mikroskopowe i fizykochemiczno-chromatograficzne, a także otrzymane wyniki analiz próbek pisma ręcznego, przy uwzględnieniu dokładności metod fizykochemicznych pozwalają stwierdzić, że podpisy o treści (...) i (...) złożone pod treścią merytoryczną umowy pożyczki z dnia 1 maja 2012 r. zostały nakreślone w dacie sporządzenia owej umowy. Zapisy ręczne w postaci podpisów zostały nakreślone na dowodowy dokument w kolejności tradycyjnej to jest po wydruku treści merytorycznej ww. umowy. Nadto na k. 20 opinii biegli wskazali, że podpisy pod umową z dnia 1 maja 2012 r. są autentycznymi podpisami stron. Oceniając ten materiał dowodowy, Sąd uznał opinię Instytutu za przydatną w niniejszej sprawie. Opinia nie pozostawiła wątpliwości co do tego, iż umowa z dnia 1 maja 2012 r. została podpisana przez obie strony oraz że podpisy zostały złożone po wydrukowaniu treści umowy, a nie przed jak wywodził pozwany. Wnioski wynikające z opinii są jednoznaczne, należy je umotywowane, a nade wszystko poddają się ocenie Sądu przez pryzmat zasad logiki i doświadczenia życiowego. Mając również na względzie fakt, że została ona sporządzona przez osoby dysponujące wiadomościami specjalnymi i bogatym doświadczeniem niezbędnym do stwierdzenia okoliczności objętych tezą dowodową, Sąd nie miał żadnych podstaw, aby kwestionować moc dowodową opinii i poprawność wniosków z niej wynikających, tym bardziej, że żadna ze stron nie sformułowała konstruktywnych zarzutów podważających jej rzetelność bądź przydatność dla niniejszego postępowania. Opinia nie była kwestionowana przez którąkolwiek ze stron.

Pozwany nie zaoferował również żadnych dowodów na potwierdzenie jakoby powódka podsunęła mu do podpisania dokument zawierający umowę pożyczki z dnia 1 maja 2012 r. i w ten sposób wyłudziła podpis pod umową. O tym, że pozwany miał świadomość, że kwoty mu przekazywane stanowią pożyczkę świadczy m.in. fakt, że zapoznawał się z treścią wydruku komputerowego zawierające zestawienie kwot pożyczonych przez powódkę pozwanemu. Pozwany nanosił na ten dokument własne adnotacje, kwestionując część kwot tam zawartych. Gdyby pozwany kwestionował pozycje tam zawarte nie przedstawiłby swoich wzajemnych należności, a dokonał zapisków świadczących o tym, że nie zgadza się z treścią tam zawartą. Nadto pozwany zażądałby kopii zestawienia po to, by w razie konieczności przedstawić jego autentyczna treść. Treść tego dokumentu koresponduje z treścią umowy pożyczki, a także zeznaniami

świadków i powódki. Poza tym powódka chcąc wyłudzić na pozwanym podpisanie umowy bez jego wiedzy i zgody miała możliwość ustalenia innych treści niż te, które były uprzednio ustalone przez strony. Tymczasem powódka nawet na korzyść pozwanego wskazała, że pożyczka została udzielona do dnia 30 września 2016 r., a nie do 30 września 2015 r., która to data byłaby dla pozwanego bardziej niekorzystna. Ponadto nie może ująć uwadze Sądu, że pozwany nie kwestionował prawdziwości, ani autentyczności umowy pożyczki w toku postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w sprawie (...), ani sprawy karnej toczącej się przed Sądem Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu (...)

Mając na uwadze kategorię brzmienia wniosków opinii biegłych Sąd uznał, że nie zachodzi potrzeba zlecenia biegłym określenia autora dopisków poczynionych na zestawieniu kwot znajdujących się na k. 140 akt, to jest czy ich autorem jest pozwany. Zdaniem Sądu ustalenie tej okoliczności nie miało wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, a powodowałoby dodatkowe koszty w postaci dodatkowego wynagrodzenia biegłych.

W odniesieniu do zeznań świadków H. F., A. K., P. K. (3), J. P., M. K. (2) Sąd uznał za wiarygodne i wzajemnie ze sobą korespondujące. H. F. potwierdziła, że powódka wielokrotnie udzielała pożyczek pozwanemu, czego była świadkiem. Nadto widziała umowę zawartą między stronami przy okazji sprzątnięcia domu powódki. Umowa była podpisana przez obie strony. Świadek zeznała, że pozwany deklarował, że zwróci powódce wszystkie pożyczone pieniądze co do złotówki i że sprawiał wrażenie, że rzeczywiście chce pieniądze zwrócić. Nadto H. F. potwierdziła, że była również osobną kartką zawierającą wykaz pożyczek udzielanych pozwanemu, który był przez pozwanego konsultowany z córką powódki. Świadek D. K. zeznała, że towarzyszyła powódce w banku przy zaciąganiu kredytu dla pozwanego, nadto, że powódka pożyczala pieniądze dla pozwanego z różnych źródeł. Także zeznania córek powódki A. K. i P. K. (3) należało uznać za wiarygodne. Obie córki opisały przebieg relacji stron, a także fakt, że powódka wielokrotnie udzielała pozwanemu pożyczek, a pozwany z kolei przy różnych okazjach obiecywał, że te pieniądze odda. Świadek A. K. wyjaśniła jak przebiegało tworzenie wydruku pożyczek udzielonych pozwanemu, zeznała, że pozwany mógł nanosić swoje uwagi do poszczególnych pozycji. Potwierdziła też, że pozwany świadomie podpisał umowę z dnia 1 maja 2012 r. Zeznania J. P. Sąd uznał również za przydatne do ustalenia stanu faktycznego. Świadek zeznał, iż pożyczył powódce łącznie 30 000 zł, a także, że w jego obecności pozwany przeproszał za kłopoty, które spowodował oraz że wszystko zwróci. Pożyczka miała być udzielona na 2-3 tygodnie, na zadłużenia firmy pozwanego związane ze składkami na ZUS. Powódka zwróciła dotąd część pożyczki udzielonej przez J. P.. Świadek M. K. (2) zeznał, iż powódka wypłacała pracownikom wynagrodzenie osobiście. Także z zeznań świadka K. R. wynika, że powódka udzielała pozwanemu pożyczek, na łączną kwotę 100 000 zł.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, bowiem były spójne z zeznaniami świadków, wzajemnie się uzupełniały. Powódka składała konsekwentne zeznania we wszystkich sprawach toczących się przeciwko pozwanemu przed Sądem Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu oraz Sądem Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu.

Sąd jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom pozwanego M. P. (2). W szczególności Sąd nie uznał za wiarygodne twierdzenia pozwanego, jakoby nie wiedział o tym, że podpisuje umowę pożyczki z dnia 1 maja 2012 r. Zeznania te pozostają w sprzeczności z zeznaniami m.in. świadków H. F., A. K. i P. K. (3), z których wynika, że pozwany miał świadomość istnienia zadłużenia, brał udział w ustalaniu kwot składających się na udzieloną mu pożyczkę. Nie zasługują na wiarę twierdzenia pozwanego, jakoby kwoty przekazywane mu przez powódkę nie miały charakteru pożyczek, lecz stanowiły zwykłe rozliczenia osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe. Z zeznań świadków wynika, że pozwany wielokrotnie obiecywał powódce, że wszystkie pieniądze jej zwróci „co do grosza”. Poza tym pozwany brał udział w ustalaniu kwot pożyczonych mu przez powódkę, nanosił adnotacje na wydruk komputerowy, zgłaszał swoje należności. W ten sposób, zdaniem Sądu, akceptował nie tylko wysokość zobowiązania, ale i konieczność zwrotu kwot wydatkowanych przez powódkę. Nie jest też prawdopodobnym, aby powódka podsunęła pozwanemu do podpisania jakiegokolwiek dokumenty, bowiem z zeznań powódki wynika, że nie pozwany prowadził działalność samodzielnie, natomiast ona prowadziła biuro rachunkowe i kancelarię, nie była więc w stanie pomagać pozwanemu w prowadzonej działalności. Zatem wątpliwym jest, aby powódka przedstawiała pozwanemu jakieś dokumenty do podpisu. Tym bardziej niewiarygodnym jest, aby wymagała od pozwanego podpisywania kartek in blanco na wszelki

wypadek. Wszyscy przesłuchani świadkowie- pracownicy powódki, jak i córki - zgodnie zeznali, że powódka nie ma w zwyczaju zbierać tego typu dokumentów celem ich późniejszego wykorzystania. Wersja pozwanego została również skutecznie podważona przez biegłych z dziedziny grafologii i pismoznawstwa. Z opinii wynika jednoznacznie, że podpisanie umowy miało miejsce po naniesieniu treści na kartkę, nie zaś odwrotnie. Ponadto pozwany w sprawie (...) nie kwestionował w ogóle faktu podpisania umowy, a jedynie wysokość pożyczki. Pozwany wskazywał również, że przelewał na konto powódki kilka tysięcy złotych jako zwrot pieniędzy za kurtkę zakupioną przez powódkę oraz wakacje w Turcji. Nie zaoferował na tę okoliczność żadnych dowodów, nie naniósł również żadnych adnotacji na wydruku komputerowym zawierającym zestawienie kwot pożyczonych pozwanemu. Poza tym twierdzeniem tym pozwany sam sobie zaprzecza, bowiem z jednej strony twierdzi, że nie pożyczał od powódki pieniędzy, z drugiej zaś, że zwracał jej pożyczone pieniądze na zakup kurtki i wyjazd do Turcji.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie Sąd uznał roszczenia powódki za udowodnione w całości. Sąd nie podzielił jedynie twierdzeń powódki odnośnie wymagalności roszczenia.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W myśl § 2, umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Umowa pożyczki jest umową konsensualną. Dochodzi zatem do skutku przez samo porozumienie stron. Przeniesienie posiadania przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę stanowi jedynie wykonanie zawartej już umowy. Umowa pożyczki jest umową dwustronnie zobowiązującą. Pożyczkodawca zobowiązuje się do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki w zamian za zobowiązanie pożyczkobiorcy do przeniesienia własności takiego samego przedmiotu na pożyczkodawcę.

Zgodnie z art. 723 k.c., jeśli nie został przez strony określony termin zwrotu pożyczki, dłużnik zobowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu 6 tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

W niniejszej sprawie strony zawarły na piśmie umowę pożyczki, której przedmiotem była kwota 100 000 zł. Zgodnie z treścią umowy pożyczka miała zostać spłacona w 50 ratach po 2000 zł każda, poczynając od dnia 1 lipca 2012 r. do 30 września 2016 r. Jak wyjaśniła powódka w umowie omyłkowo wskazano datę końcową 30 września 2015 r. Strony ustaliły także oprocentowanie na 12 % w skali roku. Powódka w niniejszym postępowaniu domagała się zasądzenia pozostałych 46 rat pożyczki to jest 92 000 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami umownymi liczonymi od tej kwoty od dnia 8 grudnia 2012 r. do dnia 9 lutego 2015 r., które wyniosły 24 013,80 zł. Łącznie powódka domagała się zasądzenia kwoty 116 013,80 zł z dalszymi odsetkami umownymi 12 % w skali roku od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Powódka wywodziła, iż roszczenie o zwrot pożyczki stało się wymagalne w dniu 8 grudnia 2012 r., to jest po dniu, w którym pozwany dokonał na rzecz swojej matki darowizny lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w P.. Zdaniem powódki w tej dacie pozwany wyzbył się majątku, z którego możliwe byłoby prowadzenie skutecznej egzekucji, co uzasadniałoby zastosowanie przepisu art. 458 kc, zgodnie z którym jeżeli dłużnik stał się niewypłacalny albo jeżeli wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, zabezpieczenie wierzytelności uległo znacznemu zmniejszeniu, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia bez względu na zastrzeżony termin.

Przepis art. 458 k.c., wprowadzając wyjątek od zasad określających termin wymagalności, chroni wierzyciela w sytuacji gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika jest zagrożone. Zgodnie z jego treścią, jeżeli dłużnik stał się niewypłacalny, albo jeśli wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, zabezpieczenie wierzytelności uległo zmniejszeniu, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia bez względu na zastrzeżony termin. Natychmiastowa wykonalność wierzytelności w warunkach określonych w art. 458 k.c. następuje z mocy prawa z chwilą zaistnienia stanu w nim opisanego, bez potrzeby dokonywania jakichkolwiek czynności przez wierzyciela, w szczególności bez potrzeby wzywania dłużnika do spełnienia świadczenia. Z tą też chwilą staje się możliwe potrącenie. Ocena, że dłużnik jest niewypłacalny należy do wierzyciela, który składa oświadczenie o potrąceniu. W razie sporu o jego skuteczność wierzyciela obciąża ciężar dowodu, że zachodziły określone ustawą przesłanki potrącenia, w

tym wymagalność jego wierzytelności będąca następstwem okoliczności, które określa art. 458 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r., CSK 9/08, LEX nr 371831). W orzecznictwie wskazuje się ponadto, iż w art. 458 k.c., podobnie jak w innych przepisach kodeksu cywilnego, mówiących o niewypłacalności dłużnika, chodzi o stan, w którym majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie wierzytelności. Stan, o którym mowa może być wykazany za pomocą jakiegokolwiek dowodu wskazującego na to, że dłużnik nie może zadośćuczynić swoim zobowiązaniom z powodu braku majątku. Przykładowo takim dowodem może być ogłoszenie upadłości dłużnika, wszczęcie postępowania układowego, bezskuteczne przeprowadzenie egzekucji przeciwko dłużnikowi przez któregokolwiek wierzyciela, złożenie przez dłużnika wykazu majątku, zaprzestanie płacenia przez niego długów (wyrok SN z dnia 23 marca 2000 r., II CKN 874/98, LEX nr 50878)

W ocenie Sądu powódka nie wykazała przesłanek określonych w art. 458 kc, które warunkują możliwość żądania spełnienia świadczenia niezależnie od zastrzeżonego terminu. Powódka nie wykazała, aby pozwany był niewypłacalny w takim stopniu, by nie była w stanie uzyskać zaspokojenia swojego roszczenia. Wskazać należy, że powódka wytoczyła powództwo o uznanie czynności pozwanego w postaci darowizny mieszkania na rzecz swojej matki za bezskuteczną wobec siebie na podstawie art. 527 kc. Powództwo zostało uwzględnione przez sąd I instancji.

Nadto pozwany dysponuje dochodem w postaci emerytury wojskowej. Z tego świadczenia prowadzona jest egzekucja m.in. na rzecz powódki. Sama powódka przyznała, że w ramach postępowania egzekucyjnego wyegzekwowała na swoją rzecz koszty postępowania zasądzone na jej rzecz w sprawie (...). Komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne również nie stwierdził bezskuteczności egzekucji. W ocenie Sądu nie można przyjąć, że dłużnik jest niewypłacalny w sytuacji, gdy zasądzona kwota jest od niego egzekwowana, ale z opóźnieniem.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie zachodzi sytuacja, której należy zastosować odstępstwo od zasady pacta sunt servanda, bowiem dosłowne brzmienie przepisu art. 458 kc nie pozwala uznać pozwanego za osobę niewypłacalną. Natomiast przepis ten nie powinien być interpretowany rozszerzająco na korzyść którejkolwiek ze stron.

Z tej też przyczyny Sąd uznał, że roszczenie powódki nie stało się wymagalne w dniu 8 grudnia 2012 r., a dopiero w dacie wymagalności kolejnych rat pożyczki, których bezspornie pozwany nie uiszczał aż do końca niniejszego postępowania.

Umowa pożyczki zawarta między stronami stanowiła odnowienie zobowiązań istniejących między stronami. Zgodnie z art. 506 § 1 i 2 kc jeżeli w celu umorzenia zobowiązania dłużnik zobowiązuje się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej, zobowiązanie dotychczasowe wygasa (odnowienie). W razie wątpliwości poczytuje się, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia. Dotyczy to w szczególności wypadku, gdy wierzyciel otrzymuje od dłużnika weksel lub czek. Taką koncepcję przyjął Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w wyroku z dnia 10 grudnia 2013 r. wydanym w sprawie (...), którą to koncepcję Sąd Okręgowy w całości podziela. Powódka wyjaśniła, że umowa została sporządzona odnośnie całej kwoty, bowiem spisywanie umów co do poszczególnych kwot byłoby niedogodne. Powódka wskazała, że umowa została sporządzona na kwotę niższą niż wynika to z zsumowania kwot wyszczególnionych na wydruku komputerowym.

Powódka wielokrotnie przekazywała pozwanemu pieniądze w różnych kwotach, a pozwany zobowiązywał się kwoty te zwrócić. Powódka sporządziła zestawienie wydatków na pozwanego, który pozwanemu był znany. Pozwany wielokrotnie w obecności świadków obiecywał powódce, że zwróci jej pożyczone pieniądze. Powódka zdecydowała się sporządzić umowę pożyczki dopiero wówczas, gdy zorientowała się, że pozwany nie spłaca żadnych należności na jej rzecz, sytuacja ta zaczęła rzutować również na wspólne pożycie stron. Powódka odwołała datę ślubu, a następnie rozstała się z pozwanym. W umowie powódka uwzględniła kwoty pożyczone pozwanemu, a wyszczególnione w spisie sporządzonym przez nią na komputerze. Zdaniem Sądu powódka przekazała pozwanemu kwotę co najmniej 100 000 zł. Nie jest wiarygodnym, aby kwota ta stanowiła wyłącznie środki przekazywane na prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, czy wspólnej działalności. Przede wszystkim strony nie prowadziły żadnej wspólnej działalności, poza tym strony umówiły się, że pozwany będzie dokładał się do opłat kwotą 1500 zł miesięcznie.

Zatem od początku związku stron była mowa o tym, że powódka nie będzie utrzymywać pozwanego. Pozwany w niniejszym postępowaniu konsekwentnie twierdził, że nie pożyczał od powódki żadnych pieniędzy, nie podpisał w sposób świadomy umowy oraz że nie jest powódce nic winien. Wskazał, że to powódka nie wydała mu jego rzeczy osobistych. Twierdzenia pozwanego zostały w tym zakresie ocenione jako niewiarygodne. Pozwany nie zaoferował żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń, a nadto nie wykazał jakichkolwiek kwot, które miałyby wpływ na wysokość roszczenia zgłoszonego przez powódkę. W tym miejscu wskazać należy, iż o braku zawarcia umowy pożyczki nie można wnioskować na podstawie zapadłego w dniu 2 grudnia 2015r. w Sądzie Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie (...) wyroku uniewinniającego pozwanego od zarzutu oszustwa. Zgodnie z art. 11 zd. 1 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Co do zasady prawomocny wyrok uniewinniający - a contrario art. 11 k.p.c. - nie ma charakteru wiążącego dla toczącego się postępowania cywilnego. A zatem wydanie takiego orzeczenia nie stoi na przeszkodzie dla przyjęcia odpowiedzialności cywilnej osoby prawomocnie uniewinnionej w postępowaniu karnym. Z tego też względu sąd cywilny był władny poczynić własne ustalenia odnośnie stosunku prawnego łączącego strony. Jakkolwiek sąd karny przyjął, że pozwany podpisał umowę, czym potwierdził fakt otrzymania od powódki oznaczonej w umowie kwoty i swoje zobowiązanie do zwrotu tej kwoty. Sąd Okręgowy uznał zatem, że pozwany miał świadomość, że przekazywane mu pieniądze stanowią pożyczki. Do łącznej kwoty pożyczki Sąd zaliczył kwoty przekazane na:

- na życie X, XI, XII, I i II -1500 zł x 5 =7500,

- kurtka z szynszyli -1000 zł,

- wakacje w Turcji -1400 zł,

- udziały w X.- 3000 zł,

- buty M. – 900 zł,

- zapłata za najem we W. – 4000 zł,

- pożyczka na pracowników- 600 zł,

- pożyczka – 200 zł,

- pożyczka – 200 zł,

- pożyczka – 1000 zł,

- (...) od sprzedaży udziałów – 660 zł,

- życie w kwietniu 2012 r. – 1500 zł,

- zakupy w L. – 800 zł,

- pożyczka – 1500 zł,

- pożyczka – 400 zł,

- pożyczka – 2500 zł,

- marynarka – 800 zł,

- prezent dla P. – 500 zł,

- pożyczka – 800 zł,

- zwrot podatku – 250 zł,
- dopłata do okupu – 5000 zł,
- pożyczka na W.- 600 zł,
- pensje dla ludzi P. – 4500 zł,
- zwrot babci H. – 5000 zł,
- pensje dla ludzi W. za maj 2012 – 10 000 zł,
- 2 razy najem W. – 7200 zł,
- diety maj i czerwiec 3200 zł,
- ZUS w czerwcu 7800 zł,
- podatek od wynagrodzeń za maj 1800 zł,
- podatek od wynagrodzeń kwiecień -600 zł,
- M. za wyczyszczenie historii kredytowej – 600 zł,
- nadgodziny za maj i czerwiec- 4000 zł,
- ropa 4000 zł,
- ZUS za czerwiec 7000 zł,
- pensje za czerwiec 10 000 zł,
- umowy o dzieło we W. – 1500 zł,
- umowy o dzieło 1000 zł.

Podkreślić należy, iż w niniejszym postępowaniu strony nie wskazały na istnienie jakiegokolwiek należności, której uiszczenie wpłynęłoby na wysokość zadłużenia pozwanego.

Ponieważ Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w wyroku z dnia 10 grudnia 2013 r. zasądził od pozwanego na rzecz powódki 4 pierwsze raty pożyczki, rozważeniu podlegało roszczenie powódki o zapłatę pozostałych 46 rat. Sąd uznał to roszczenie za zasadne w całości. Sąd w pkt 1 wyroku zasądził kwotę 63 060,58 zł stanowiącą równowartość 25 rat pożyczki za okres od listopada 2012 r. do stycznia 2015 r. Przy czym wysokość rat wynosi 50 000 zł natomiast skapitalizowane odsetki liczone za każdy miesiąc oddzielnie poczynając od dnia 11 grudnia 2012 r. do dnia 10 lutego 2012 r. wynoszą 13 060,58 zł. Od tak wyliczonej kwoty Sąd zasądził odsetki na zasadzie art. 482 § 1 kc mając na względzie wysokość odsetek umownych jak i odsetek ustawowych w okresie od dnia 5 marca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., o czym będzie mowa poniżej.

W pkt 2 wyroku Sąd w punktach a-s zasądził pozostałych 19 rat pożyczki, które stały się wymagalne w toku tego postępowania w 10 dniu kolejnego miesiąca. Jednocześnie Sąd zauważa, iż ostatnia rata pożyczki (za sierpień 2016 r.) miała zostać zapłacona w dniu 10 września 2016 r., a nie jak błędnie założyła powódka w dniu 10 października 2016 r., zatem na dzień zamknięcia rozprawy wymagalne były wszystkie raty pożyczki.

Strony zastrzegły w umowie, że poszczególne raty pożyczki będą płatne w razie opóźnienia z odsetkami w wysokości 12 % w skali roku. Zgodnie z art. 359 § 2¹ kpc maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może

w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne). Ponieważ od dnia 5 marca 2015 r. wysokość kredytu lombardowego NBP wynosi 2,50 %. Wobec tego maksymalna wysokość odsetek nie może wynieść więcej niż 10%. Z tego też względu Sąd zasądził odsetki umowne w wysokości 12 % w skali roku od dnia 12 lutego 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. zarówno w pkt 1 jak i w pkt 2 co do pozostałych rat pożyczki. Natomiast od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z brzmieniem art. 481 § 2¹. maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie). Wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie wynosi aktualnie 7 % a ich dwukrotność 14 %, zatem od dnia 1 stycznia 2016 r. Sąd zasądził ponownie odsetki w wysokości umownej 12 % w skali roku.

Sąd w pkt 3 oddalił powództwo w pozostałym zakresie, to jest co do kwoty 14 953,22 zł stanowiącej część skapitalizowanych odsetek wyliczonych przez powódkę. Sąd przyjął bowiem odmienne terminy wymagalności roszczenia a nadto nie zastosować rygору określonego w art. 458 kc.

Pomimo tego Sąd uznał, iż to pozwany powinien w całości ponosić koszty niniejszego postępowania. Sąd uwzględnił bowiem powództwo w całości co do 46 rat pożyczki, stanowiącej roszczenie główne. Sąd w pkt 4 orzekł o kosztach postępowania mając na uwadze wynik postępowania. Zgodnie z art. 98 kpc Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9418 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, na którą to kwotę złożyła się uiszczona przez powódkę opłata od pozwu, koszty zastępstwa procesowego wyliczone na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Sąd nakazał też na podst. art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2549,66 zł tytułem zwrotu poniesionych wydatków na opinię biegłych, która to opinia została zawnioskowana przez pozwanego.

SSO Maria Prusinowska

Zarządzenie/Proszę:

1. odnotować;
2. odpis wyroku wraz uzasadnieniem doręczyć zgodnie z wnioskiem,
3. proszę wyszyć kartę 242 i dołączyć do właściwych akt,
4. przedłożyć z korespondencją albo za 14 dni.

P., dnia 21 października 2016 r.

SSO Maria Prusinowska